

Sbírka zákonů a nařízení státu československého.

Částka 28.

Vydána dne 31. května 1928.

Obsah: (74.—77.) 74. Nařízení o náhradách pozemkové daně z důvodů živelních škod na zemědělských kulturách. — 75. Nařízení o poskytování podpor při živelních pohromách. — 76. Nařízení, jímž se částečně mění vládní nařízení ze dne 25. září 1924, č. 206 Sb. z. a n., kterým se provádí zákon o úpravě hospodaření ve státních závodech, ústavech a zařízeních, jež převahou nemají plnit úkoly správní. — 77. Nařízení o konečné úpravě pohledávek u všech peněžních ústavů v Polském Těšínsku s výjimkou vkladů u Těšínské spořitelny.

74.

Vládní nařízení

ze dne 24. května 1928

o náhradách pozemkové daně z důvodů živelních škod na zemědělských kulturách.

Vláda republiky československé nařizuje podle § 110 zákona ze dne 15. června 1927, č. 76 Sb. z. a n., o přímých daních:

§ 1.

Zvláštní fondy.

Ku poskytování náhrad pozemkové daně z důvodů rozsáhlejších živelních škod na zemědělských kulturách zřídí se pro obvod každé zemědělské rady (v Podkarpatské Rusi pro obvod zemědělského referátu civilní správy) zvláštní fond. Fondy tyto tvoří zvláštní účelové jmění, jehož správa přísluší v Čechách a na Moravě Ústřednímu sboru zemědělské rady, ve Slezsku a na Slovensku předsednictvu zemědělské rady a v Podkarpatské Rusi zemědělskému referátu civilní správy. Ústřední sbor zemědělské rady v Čechách a na Moravě může pověřiti správou tohoto jmění užší komisi zvolenou ze svého středu.

§ 2.

Nárok na náhradu.

(1) Ze zvláštních fondů jest povoliti náhradu pozemkové daně, byly-li zemědělské plodiny zničeny před sklizní živelními pohromami takovým stupněm, že se naturální výtěžek dotčeného hospodářského tělesa zmenšil ale-

spoň o čtvrtinu výtěžku, kterého za normálních okolností bývá průměrně dosaženo. Zničení zemědělských plodin jest na roveň postavena i překážka jejich vzniku. Jakožto živelní pohromy přicházejí v úvahu oheň, voda, krupobití, mšice révová, zpusošení hmyzem nebo myšmi, nemoci způsobené cizopasníky a pod.

(2) Živelní události, které jsou jen prudšími formami jinak pravidelných zjevů povětrnostních, nejsou důvodem k náhradě daně, ani když nepříznivě působí na hospodářský výtěžek co do jakosti a množství, jako na př. sucho, vlhkost, mráz a pod. Takové živelní události mohou býti důvodem pro náhradu daně, i když stupeň škody dosahuje shora uvedené míry, jen tehdy, projeví-li se takovým mimořádným způsobem, že ho nelze očekávati průměrně během desetiletého období.

(3) Má-li fond dostatečných prostředků, možno výjimečně přiznati náhradu i tehdy, nedosáhlo-li poškození shora naznačeného rozsahu, nebo byly-li ohněm nebo povodní zničeny plodiny již sklizené, resp. pod střechu dopravené, je-li u poškozeného vzhledem na celkové majetkové poměry dána nuznost vyžadující zvláštního ohledu. Nuznost nelze uznati, byl-li postižený za škodu živelní pohromou způsobenou dostatečně odškodněn pojištěním.

§ 3.

Hospodářské těleso.

Za hospodářské těleso považuje se soubor všech zemědělských pozemků (vyjímajíc lesy), na nichž se hospodáří společně v téže zemědělské provozovací jednotce bez rozdílu, leží-li

pozemky v jedné nebo v několika obcích. Při pachtovních poměrech přihlíží se ku všem pozemkům, sloučeným pachtýřem v jeden podnik. Při několikerém odstupňování správy větších statků přihlíží se vždy k nejnižší hospodářské správní jednotce.

§ 4.

Několikeré poškození v témže roku a účinky pohrom v letech pozdějších.

(1) Byly-li zemědělské plodiny poškozeny v jednom roce několikrátě týmiž nebo různými živelními pohromami, posuzuje se nárok na náhradu daně a rozsah škody podle úhrnného účinku všech v úvahu přicházejících živelních pohrom.

(2) Nastane-li během roku několik živelních událostí, z nichž žádná sama o sobě nedává nároku na náhradu daně (§ 2, odst. 2.), jež však dohromady mají účinek katastrofální živelní pohromy, na př. mimořádné sucho, vlhkost, mráz a pod., možno přiznati náhradu daně, je-li poškozený hospodářsky slabý a jsou-li tu důvody hodné zvláštního zřetele.

(3) Trvají-li podstatné účinky živelní pohromy jednoho roku ještě v dalších letech, přihlíží se k těmto účinkům při posuzování nároku na náhradu daně a rozsahu škody i v těchto dalších letech, pokud celkový stupeň poškození naturálního výtěžku hospodářského tělesa v dotčených letech dosahuje výměry stanovené pro nárok na náhradu daně podle předchozích ustanovení.

§ 5.

V ý š e n á h r a d y.

(1) Výše náhrady daně řídí se jednak stupněm zničení úhrnného naturálního výtěžku poškozeného hospodářského tělesa, jednak prostředky, jež jsou příslušnému fondu pro krytí náhrad daně za dotčený berní rok po ruce.

(2) Stupeň zničení úhrnného naturálního výtěžku hospodářského tělesa vyjádří se v celých procentech onoho celkového naturálního výtěžku, jehož průměrně v dotčeném hospodářském tělese se dociluje. Těmito procenty povolí se také náhrada pozemkové daně z dotčeného hospodářského tělesa připadající s veškerými přírůžkami. Byl-li na př. průměrný dosažitelný naturální výtěžek hospodářského tělesa stanoven podle množství obvyklé sklizně hospodářských produktů a podle běžných tržních cen na 8000 Kč a skutečný výtěžek

následkem živelních pohrom činí pouze 4000 Kč, přísluší náhrada ve výši 50% pozemkové daně vyměřené z dotčeného hospodářského tělesa se zvláštním příspěvkem (§ 105, odst. 2., zák. č. 76/1927 Sb. z. a n.) a se všemi k pozemkové dani vybíranými přírůžkami. Nestací-li prostředky příslušného fondu ke krytí veškerých náhrad připadajících na určitý berní rok, zmenší se náhrady, jež za tento rok mají být povoleny, poměrně takovým způsobem, aby krytí veškerých (úměrně zmenšených) náhrad bylo z prostředků fondových zajištěno.

§ 6.

O z n á m e n í š k o d y.

(1) Zničení hospodářských plodin jest poškozený povinen oznámiti písemně nebo protokolárně ještě před jejich sklizením, a to nejdéle do 8 dnů ode dne, kdy škoda mohla být při náležitě péči zpozorována, okresní komisi, pověřené zjištěním škody (§ 9), v jejímž obvodu leží poškozené hospodářské těleso, případně, zasahuje-li hospodářské těleso do několika okresů, okresní komisi, v jejímž obvodu leží největší část pozemků dotčeného hospodářského tělesa. Neví-li poškozený, která z několika okresních komisí je příslušnou, může oznámiti škodu u kterékoliv z nich.

(2) Je-li mezi obcí, kde se škoda přihodila, a mezi sídlem příslušné okresní komise pravidelné spojení přerušeno a je-li nebezpečí v prodlení, stačí, bylo-li oznámení včas podáno u nejbližšího přístupného politického úřadu.

(3) V oznámení nutno uvést druh pohromy, kterou škoda byla způsobena, a její přibližný místní rozsah, jakož i čísla poškozených parcel, patřících k těmž hospodářskému tělesu.

(4) Nebylo-li oznámení škody učiněno včas, t. j. před sklizní a ve shora stanovené lhůtě, zaniká nárok na náhradu daně, nebylo-li překročení oznamovací lhůty výjimečně prominuto. Výjimečně může překročení oznamovací lhůty být prominuto, prokáže-li oznamovatel, že se zmeškání nestalo z jeho viny, a nebyla-li překročením lhůty vyloučena možnost, zjistiti některou z okolností rozhodných pro stanovení nároku na náhradu daně.

(5) Oznámení škody jsou prosta kolku.

§ 7.

Ž á d o s t o n á h r a d u d a n ě.

(1) Po skončené sklizni, nejdéle však do 31. prosince toho roku, v němž škoda nastala,

dlužno dodatkem k dříve učiněnému již oznámení podati u okresní komise příslušné podle § 6 písemnou nebo protokolární žádost o náhradu daně. V této žádosti musí býti — za současného označení veškerých pozemnostních archů vztahujících se k postiženému hospodářskému tělesu — uvedeny přesné údaje o skutečně dosažené sklizni, dále o výši úhrnného výtěžku očekavatelného za normálních okolností, kdyby živelní pohroma nebyla nastala, a výpočet úbytku naturálního výtěžku hospodářského tělesa proti obvyklému průměrnému jeho výtěžku, odůvodněný případně porovnáním výsledku sklizně se skutečnými výsledky předchozích let.

(2) Trvají-li účinky živelní pohromy ještě po několik dalších let, dlužno podati žádost o náhradu daně vždy po skončení sklizně, případně do 31. prosince každého roku, pro nějž se náhrada daně žádá, a uvésti současně úbytek naturálního výtěžku způsobem shora stanoveným.

(3) Žádosti o náhradu daně jsou prosty kolku.

(4) Zjistí-li se, že žádost o náhradu daně byla podána zřejmě bezdůvodně, mohou náklady vzešlé konaným vyšetřováním býti od žadatele vymáhány.

§ 8.

Zastoupení poplatníka.

Veškerá jednání nutná pro uplatnění nároku na náhradu daně lze provésti též zmocněncem. Za takového se považuje manžel, zákonný zástupce osoby nesvéprávné, dále nájemce nebo trvalý uživatel poškozených pozemků, hospodářský úředník pověřený správou poškozených pozemků, případně též starosta obce, v níž poškozené pozemky leží. Několik držitelů půdy může společně škodu oznámiti, pokud se týče společně žádati o náhradu daně.

§ 9.

Okresní komise.

(1) Přezkoumání nároků na náhradu pozemkové daně z důvodů živelních pohrom a zjištění výše škody přísluší okresním komisím, jež se zřídí pro obvod každého politického úřadu I. stolice. Okresní komise skládá se z předsedy a ze 4 členů. Předsedou komise jest přednosta politického úřadu I. stolice neb jeho zástupce; členy komise jsou: přednosta finančního úřadu I. stolice pověřeného správou přímých daní (vyměřovacího úřadu) neb

jeho zástupce a tři členové jmenovaní správou fondu (v Čechách a na Moravě podle návrhů příslušných odborů), z nichž alespoň jeden musí býti členem daňové komise. Pro každého člena se ustanoví zástupce.

(2) Funkční období jmenovaných členů a jejich zástupců trvá tři roky; po uplynutí této doby musí býti provedeno jmenování nové, při čemž osoby, jejichž funkční doba prošla, mohou opět býti jmenovány. Pokud nové jmenování není provedeno, podrží dosavadní členové komise a jejich zástupci svoji funkci.

(3) Sídlo okresní komise jest v sídle politického úřadu I. stolice, kterému přísluší vésti agendu komise případně zvlášť ustanoveným referentem.

(4) Komise jest schopnou se usnášeti, jsou-li přítomni vedle předsedy nebo jeho zástupce alespoň 3 členové (zástupci). Komise se platně usnáší prostou většinou hlasů přítomných členů (zástupců); při rovnosti hlasů platí za přijatý návrh, pro který hlasuje předseda komise.

§ 10.

Zjištění škody a přiřknutí náhrady.

(1) Na došlá oznámení škod zjisti okresní komise podrobnější okolnosti s živelní událostí spojené, jakož i znaky jejich škodlivých účinků. Vyšetření koná se zpravidla výsledkem nebo dožadáním vyjádření místních důvěrníků, obecní rady nebo jiným vhodným způsobem. Vyšetření rozsahu živelní pohromy členy okresní komise na místě samém přípustno jest jen výjimečně v nejnutnějších případech na výslovný příkaz předsedy okresní komise, jenž zároveň určí, kterým členem komise vyšetření má býti provedeno a které okolnosti při tom nutno zjistiti. O zamýšleném šetření na místě samém vyrozuměti jest vhodným způsobem (vyhláškou v obci) oznamovatele škod za tím účelem, aby se mohli šetření zúčastniti a případné průvodní prostředky nebo námítky uplatniti. O průběhu a výsledku šetření konaném na místě samém sepsati jest protokol, jež podepisují všichni vyšetření pověřeni činitelé.

(2) Vyšetření, jež na podaná oznámení o živelní pohromě jest provésti, mají se zpravidla omeziti na to, aby bylo zjištěno:

a) jakého druhu byla živelní pohroma (povodeň, krupobití atd.), v jaké síle se projevila, kdy nastala a jak dlouho trvala;

b) v jakém přibližném místním rozsahu pohroma působila. Není třeba zjišťovati plošné rozměry poškozených pozemků, nýbrž stačí popsat poškozenou oblast takovým způsobem, aby bylo z toho možno posouditi, zdali pozemky, jež jako poškozené byly hlášeny, leží v pásmu škodou dotčeném či nikoliv (zjistiti poškozené místní tratě, hraniční parcely poškozené oblasti a pod.);

c) jakým způsobem se jeví škodlivý účinek živelní pohromy. Příslušné znaky třeba zjišťiti tak, aby se mohlo posouditi, zdali jde o úplné neb částečné zničení zemědělských plodin, o úplné zabránění jejich vzniku neb o jiná poškození zemědělských plodin (na př. zlámání stébel a pod.) neb úrodné prsti (odplavení a pod.). Odhad škody v tomto stadiu nebudíž prováděn.

(3) Výsledky osob převěždných, jakož i případné dobrozdání oznamovatele nebo jeho zástupce budtež sepsány nejkratší formou a protokol budiž vyslechnutými osobami podepsán.

(4) Zjištění stupně škody provede okresní komise teprve na podkladě došlých žádostí o náhradu daně (§ 7). K tomu účelu prozkoumá komise údaje o očekávaném a skutečně docíleném výtěžku poškozeného hospodářského tělesa podle pozemnostních archů, případně za pomoci členů místní komise, zřízené podle vládního nařízení ze dne 24. května 1928, č. 75 Sb. z. a n., o poskytování podpor při živelních pohromách, znalců neb osob převěždných nebo za použití jiných po ruce jsoucích průvodních prostředků (pomůcek) a odhadne (zjistí) způsobenou škodu tím, že srovná výtěžek všech k hospodářskému tělesu patřících pozemků, jak jej bylo lze podle bonity půdy a podle druhů kultury (se zřetelem k zemědělským vedlejšími užitkům) očekávati bez živelní pohromy, s výtěžkem, který tu jest po živelní pohromě. Skládá-li se úhrnný naturální výtěžek z několika druhů plodin, bude lze jednotného srovnávacího měřítko, jehož jest třeba ku zjištění správného poměru obou v úvahu přicházejících výtěžků, nabýti peněžními odhady výtěžků jednotlivých druhů plodin. Stupeň škody odhadne komise celými procenty normálního výtěžku podle ustanovení § 5. Na př.: Jako naturální výtěžek hospodářského tělesa bylo očekávati x q pšenice, y q žita a z q jetele, kdežto ve skutečnosti v důsledku živelní pohromy bylo dosaženo jen $x/2$ q pšenice, $3/4$ y q žita a z q jetele. Očekávaný výtěžek měl by u pšenice peněžitou hodnotu 10.000 Kč, u žita 5.000 Kč, u jetele 1.000 Kč, úhrnem 16.000 Kč, kdežto hodnota skutečně

dosažené sklizně je u pšenice 5.000 Kč, u žita 3.750 Kč a u jetele 1.000 Kč, takže ubyló pšenice v ceně 5.000 Kč, žita v ceně 1.250 Kč a jetele v ceně 0 Kč, úhrnem 6.250 Kč. Stupeň zničení činí tudíž $\frac{100 \times 6250}{16.000} = 39\%$ úhrnného naturálního výtěžku, jež bylo očekávati.

(5) Šetření na místě samém se za účelem zjištění stupně škody nekonají. Podstatné pochybnosti o správnosti neb úplnosti údajů v žádosti uvedených nutno poškozenému sděliti s výzvou, aby do určité lhůty k nim zaujal stanovisko, případně aby předložil další průkazy pro svá tvrzení.

(6) Ku provedení nutných vyšetření a ku získání pomůcek a podkladů pro stanovení výše škody může komise vyžádati spolupůsobení orgánů státních, okresních nebo obecních.

(7) Na základě konaného šetření navrhne okresní komise buď zamítnutí žádosti nebo sestaví číselně odůvodněný návrh na poskytnutí náhrady pozemkové daně se zvláštním příspěvkem (§ 105, odst. 2., zák. č. 76/1927 Sb. z. a n.) a přírážkami k dani vybíranými podle jednotlivých hospodářských těles a předloží návrh s jednacím spisy příslušné správě fondu ke konečnému vyřízení.

(8) Jedná-li se při jednotlivých hospodářských tělesech o několik pozemnostních archů, nutno navrhovanou náhradu daně za příčinou účetního provedení rozdělití podle přibližného místního účinku škody na jednotlivé pozemnostní archy.

(9) O náhradě rozhoduje správa fondu (§ 1), v Čechách a na Moravě podle návrhů příslušných odborů zemědělské rady. Rozhodnutí děje se na základě číselně odůvodněných návrhů s přihlédnutím k finančnímu stavu zvláštního fondu podle ustanovení § 5. Rozhodnutí má platnost konečnou.

(10) Povolené náhrady poukáže správa fondu z prostředků zvláštního fondu příslušnému bernímu úřadu k dobru na daňová konta jednotlivých poplatníků. Podrobné předpisy o provedení vzájemného vyúčtování mezi finanční správou a zvláštními fondy vydá ministerstvo financí v dohodě s ministerstvem zemědělství a po slyšení zemědělských rad (zemědělského referátu civilní správy).

§ 11.

Hospodaření zvláštními fondy.

(1) Jak jsou zvláštní fondy dotovány, stanoví § 109 zák. č. 76/1927 Sb. z. a n.

(2) Příspěvek ve výši 10% pozemkové daně předepsané v obci z veškeré půdy kromě lesů jsou povinny platiti všechny obce, tedy i ty, které nevypisují obecních přírážek k pozemkové dani.

(3) Způsob, jakým se příspěvky fondu odvádějí a zúčtují, stanoví předpisy, jež vydalo ministerstvo financí k provedení zákona č. 76/1927 Sb. z. a n. a zákona ze dne 15. června 1927, č. 77 Sb. z. a n., o nové úpravě finančního hospodářství svazků územní samosprávy (vynesení min. fin. č. 132335/27 — Věstník min. financí č. 2/1928, str. 228 a další).

(4) Z příspěvků do fondu plynoucích hradí správa fondu veškerou svoji režii, nutná vydání spojená s agendou okresních komisí, zejména náklady řízení při zjišťování způsobných škod, jakož i náhrady pozemkové daně s přírážkami povolené jednotlivým poškozeným držitelům zemědělské půdy.

(5) Při hospodaření zvláštními fondy dlužno postupovati s největší šetrností. Členové okresní komise mají nárok na náhradu cestovného a stravného z prostředků fondového jmění podle předpisů platných pro státní zaměstnance 6. platové stupnice, pokud jim nepřísluší nárok na takovou náhradu z jiného právního titulu. Aktivním zaměstnancům státním nebo samosprávným přísluší náhrada cestovních výloh podle předpisů platných pro státní zaměstnance. Cestovní účty jest předložiti příslušnému politickému úřadu ku přezkoušení. Přiznanou částku poukáže a vyplatí správa fondu.

(6) Zbytku dotací, který nebyl běžnými výdaji a povolenými náhradami daně s přírážkami v dotčeném roce vyčerpán, může býti použito ku poskytování mimořádných podpor pro hospodářsky slabé poplatníky pozemkové daně, jimž ku zmírnění škod způsobných živelními pohromami jest zvláštní pomoci třeba, a případný zůstatek uloží se jako reserva pro krytí výdajů příštích let na úrok. Úroky z uložené rezervy plynou do fondu.

(7) Rozpočet účelového jmění pro poskytování náhrad pozemkové daně z důvodů živelních škod na zemědělských kulturách tvoří zvláštní součást řádného rozpočtu zemědělských rad (v Čechách a na Moravě Ústředních sborů). Toto účelové jmění jest účtovati odděleně od ostatního jmění fondů (podle § 2 zákona ze dne 14. července 1927, č. 118 Sb. z. a n., o poskytování podpor při živelních pohromách).

(8) Účetní závěrku o hospodaření tímto účelovým jméním předloží jeho správa do tří měsíců po skončení správního roku nejvyššímu účetnímu kontrolnímu úřadu.

§ 12.

Nařízení toto nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1928 a provede je ministr financí v dohodě s ministry zemědělství a vnitra.

Dr. Šrámek v. r.

Dr. Engliš v. r.	Černý v. r.
Dr. Hodža v. r.	Dr. Srdínko v. r.
Novák v. r.	Dr. Nosek v. r.
Dr. Gažík v. r.	Dr. Tiso v. r.
Udržal v. r.	Dr. Spina v. r.
Dr. Mayr-Harting v. r.	Najman v. r.

75.

Vládní nařízení ze dne 24. května 1928

o poskytování podpor při živelních pohromách.

Vláda republiky Československé nařizuje podle zákona ze dne 14. července 1927, č. 118 Sb. z. a n., o poskytování podpor při živelních pohromách:

§ 1.

(1) Od 1. ledna 1928 počínajíc bude přispívati stát do fondů, zřízených při zemědělských radách (v Podkarpatské Rusi při zemědělském referátu civilní správy) podle § 108 zákona ze dne 15. června 1927, č. 76 Sb. z. a n., o přímých daních, částkou 8,000.000 Kč ročně a držitelé půdy zvláštní přírážkou, vybíranou zároveň s pozemkovou daní ve výši 12% státní daně.

(2) Peníz, získaný dle odstavce 1., tvoří zvláštní účelové jmění těchto fondů, z něhož se budou poskytovat podpory zemědělcům, postiženým živelními pohromami v roce 1928 a v letech dalších.

§ 2.

(1) Ze státního příspěvku, uvedeného v § 1, odst. 1., připadá částka 3,440.000 Kč fondu zřízenému při zemědělské radě v Praze, 1,600.000 Kč fondu zřízenému při zemědělské radě v Brně, 240.000 Kč fondu zřízenému při zemědělské radě v Opavě, 2,280.000 Kč fondu zřízenému při zemědělské radě v Bratislavě a 440.000 Kč fondu zřízenému při zemědělském